

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2022

Kh 12.09.2022 § 201
251/02.05.01.01/2022

Valmistelija

kunnanjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, p. 050 307 6114

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n mukaan kunnan valtionosuutta voidaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa.

Taloudellisen tuen tarpeeseen vaikuttavina seikkoina otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet. Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Suunnitelma on liitettävä valtionosuuden korotusta koskevaan hakemukseen.

Valtiovarainministeriö on 1.8.2022 päivätyllä kirjeellään ilmoittanut, että kuntien harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta on mahdollista hakea 9.9.2022 klo 16.15 saakka.

Toivakan kunta on saanut 31.8.2022 tietoonsa Keski-Suomen sairaanhoitopiirin viimeisimmät arviot heikentyneestä taloustilanteesta. Keski-Suomen sairaanhoitopiiri esittää talousarviomuutosta siten, että jäsenkunnilta laskutetaan erillislaskutuksena aiemmin jo kertyneet alijäämät -16,95€ sekä vuoden 2022 ennustettu alijäämä, -38.2 miljoonaa euroa. Laskutus toteutetaan palveluiden käytön suhteessa. Sairaanhoitopiirin hallitus on käsitellyt asiaa 31.8.2022 ja hyväksynyt muutoksen. ([kts. tiedote](#)). Valtuustokäsittelyä ei ole vielä ollut.

Kuntakohtaiset maksusuosuudet on tehty palvelujen käytön suhteessa, joka käytännössä tarkoittaa laskutusta vuoden 2022 hoitopalvelujen kiinteän laskutuksen suhteessa. Toivakan kunnan osalta tämä tarkoittaa yhteensä 576 274, 34 euron lisälaskua vuoden 2022 talousarvioon. Mikäli vuoden 2022 tilinpäätösennuste muuttuu vielä tulevan neljän kuukauden aikana, on mahdollista, että lopullinen kuntakohtainen summa tulee muuttumaan, kasvattaen kustannuksia entisestään.

Tilinpäätöksessä 2021 Toivakan kunta varautui kattamaan 300.000 eurolla Keski-Suomen sairaanhoitopiirin aikaisempia, tiedossa jo olleita alijäämiä muodostamalla pakollisen varauksen. Lopullisen alijäämäsumman ollessa kuitenkin kuntakohtaisesti yhteensä 576 274,34 euroa, tarkoittaa tämä lisämäärärahan hakemista, joka yhdessä perusterveydenhuollon kustannusylityksen kanssa vaikuttaa kunnan tilinpäätösennusteeseen 2022 siten, että kunnan tulos vuodelta 2022 tulee olemaan reilusti alijäämäinen, peräti -346 072 euroa (laskenta liitteenä). Vuosikate heikkenee merkittävästi.

Tämä tekee mahdottomaksi toteuttaa kunnan hyväksyttyä talouden tasapainotusohjelmaa (liitteenä) ja kunnan taseeseen kertyneiden alijäämien kattamista annetussa määräajassa, vuoden 2024 loppuun mennessä

Kyseessä on poikkeuksellinen häiriö, johon kunta ei pysty enää itse vaikuttamaan muutoin, kuin maksajan ominaisuudessa. Tämän lisäksi poikkeuksellisen suurella kustannuksella on negatiiviset vaikutukset Toivakan tulevien vuoden valtionosuuslaskelmiin (hyvinvointialueelle siirtymisen jälkeisiin valtionosuuksiin). Kokonaisvaikutus tulee olemaan euromääräisesti vielä siis paljon ilmoitettua suurempi, haastaen tulevien vuosien taloutta.

Ilman Keski-Suomen sairaanhoitopiirin lisäkustannuksia Toivakan kunnan tilinpäätösennuste vuodelle 2022 tulisi olemaan ylijäämäinen ja vuosikate vahva.

Muuttuneesta tilanteesta johtuen kunnanjohtaja on valmistellut harkinnanvaraisen valtionosuuden korotushakemuksen ja toimittaa sen määräaikaan 9.9.2022 mennessä valtiovarainministeriölle. Äkillisesti muuttuneen tilanteen ja kokousaikataulun vuoksi kunnanhallitus käsittelee asian maanantaina 12.9.2022. Kunnanjohtaja on sopinut kunnanhallituksen ja valtuuston puheenjohtajiston kanssa, että on kunnan edun mukaista toimittaa hakemus määräajassa, vaikka sen kokouskäsitteily toteutetaan vasta muutamaa päivää myöhemmin. Mikäli kunnanhallitus 12.9.2022 päättää olla hakematta harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta, perutaan hakemus ilmoittamalla siitä Valtiovarainministeriöön.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää, että Toivakan kunta hakee 500.000 euron harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta Valtiovarainministeriöltä vuonna 2022.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.